

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - De Twinkelaar Elen te DILSEN-STOKKEM

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	15181
Instelling	Vrije Basisschool - De Twinkelaar Elen
Directeur	Marinette LEENDERS
Adres	Langstraat 24 - 3650 DILSEN-STOKKEM
Telefoon	089-56.53.44
Fax	089-56.53.44
E-mail	directie@basisschool-elen.be
Website	www.basisschool-elen.be
Bestuur van de instelling	Kath. Basisond. Elen-Lanklaar-Stokkem
Adres	Steenkuilstraat 59 - 3650 DILSEN-STOKKEM
Scholengemeenschap	Eycker Katholieke Basisscholen
Adres	Capucienenstraat 23 - 3680 MAASEIK
CLB	Vrij CLB Maasland
Adres	Deken Bernardstraat 4 - 3630 MAASMECHELEN
Dagen van het doorlichtingsbezoek	01-12-2014, 02-12-2014, 03-12-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	03-12-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	16-12-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Ann SCHELFHOUT
Teamleden	Erik KORTLEVEN, Michel MARYNISSEN

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	10
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	12
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	14
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	14
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	15
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	16
4.1 Deskundigheidsbevordering.....	16
4.2 Sociale en emotionele begeleiding.....	17
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	20
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	22
6.1 Wat doet de school goed?.....	22
6.2 Wat kan de school verbeteren?	22
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	23
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	23

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken

(zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Dit verslag rapporteert over de doorlichting van de vrije basisschool de Twinkelaar. De school ligt in een prachtige groene omgeving, in het centrum van Elen. Het schoolteam ervaart van langsom meer een instroom van kinderen met zorgvragen en nood aan structuur. Dit vraagt veel van de deskundigheid van de leerkrachten en van de sociale vaardigheden van de leerlingen. Dat de school kan bogen op een stabiel beleid met jarenlange ervaring, is een ondersteunend element om deze uitdaging aan te gaan.

Op basis van het vooronderzoek van 24 november 2014 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die ze tijdens deze doorlichting onderzocht. In de beide afdelingen ging ze de inspanningen van het schoolteam na om voor Nederlands en wereldoriëntatie respectievelijk de ontwikkelingsdoelen na te streven en de eindtermen te bereiken. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de sociale en emotionele begeleiding en de deskundigheidsbevordering en naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht ze ook een selectie van regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de woonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen wijst uit dat in beide afdelingen de resultaten van de onderzochte leergebieden aan de verwachtingen van de overheid voldoen. Het schoolteam streeft in voldoende mate bij de kleuters de ontwikkelingsdoelen na en de leerlingen bereiken in voldoende mate de eindtermen. De leerplannen zijn in de beide afdelingen richtinggevend en in de lagere afdeling een afwegingskader voor het gebruik van de onderwijsleerpakketten. Bovendien hanteren de onderwijzers de leerplandoelen om na te gaan of het aanbod voor wereldoriëntatie en Nederlands volledig en evenwichtig is. Dat is nog geen praktijk in de kleuterafdeling. De leerkrachten passen de uitgangspunten van goed taalvaardigheidsonderwijs toe in hun dagelijkse klaspraktijk. Ze geven onderwijs binnen een veilig en positief klimaat en stimuleren bij de kinderen betrokkenheid en motivatie onder meer via betekenisvolle en functionele opdrachten. Interactieve werkvormen komen veelvuldig voor, waardoor het leren met en van elkaar extra kansen krijgt. Hierbij valt de aandacht op dat het schoolteam geeft aan lezen en leesplezier. Een schoolkenmerk voor wereldoriëntatie is de werkelijkheidsgerichte en levensechte aanpak opdat de kinderen de wereld om zich heen beter leren kennen en begrijpen. Om tegemoet te komen aan de nood aan structuur maakte het schoolteam onlangs afspraken over een preventieve aanpak voor de werkhouding bij de kinderen. Gelijkaardige schoolafspraken ontbreken voor de aankleding van de klaswanden zoals voor de tijd- en ruimtekaders en voor een aantal stappenplannen. Alle leerkrachten voelen zich erg verantwoordelijk voor een goede hulpverlening aan alle kinderen in hun klas. Ze doen hun best om hieraan tegemoet te komen, maar ervaren behoefte aan meer ondersteuning. Dit betekent zowel hulp in de klas als meer overleg met elkaar en de zorgcoördinator. Hiervan blijven een aantal klassen, zeker ook in de kleuterafdeling, verstoken.

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de processen in de focus maakt duidelijk dat het schoolteam een sterk accent legt op het welbevinden van de kinderen. De schoolactiviteiten, de vele individuele initiatieven en het pedagogisch-didactische handelen van de leerkrachten dragen in grote mate bij aan dat goede gevoel. Ondanks de vele inspanningen van het schoolteam blijven zich vooral tijdens de speeltijden en in de eetzaal gedragsproblemen voordoen. Een integrale aanpak die geldt voor alle kinderen en die door alle kindbetrokkenen consequent wordt toegepast, ontbreekt. Dat de leerkrachten en de directeur hieraan willen werken is tekenend voor hun veranderingsbereidheid.

De leerkrachten krijgen de nodige ondersteuning om hun deskundigheid te vergroten. Samen met de directeur hebben ze door de jaren heen heel wat expertise opgebouwd. De directeur streeft ernaar dat de leerkrachten de deuren nog meer naar elkaar open zetten om het leren van elkaar te stimuleren. Terwijl er al heel wat leerkrachten gemakkelijk bij elkaar te rade gaan en ervaringen uitwisselen, is dit nog geen gewoonte op schoolniveau. Het schoolteam benut hiervoor de interne expertise nog niet ten volle. Er zit wat ruis op de interne en externe communicatie onder meer omwille van de groeps cultuur en het gebrek aan uitklaring van een aantal beslissingen of initiatieven. Die worden niet begrepen door het team. In een open professionele sfeer 'samen' creatief nadenken en debatteren over onder meer de invulling van de

'plusklas', de keuze voor het leerlingvolgsysteem en de invulling van de zorguren blijkt voor sommigen nog moeilijk. Dit weegt op de vernieuwingsdynamiek van het schoolteam. Leerkrachten overtuigen van de waarde van de actie en vervolgens een traject uitzetten in de tijd en naar aanpak komt nog in mindere mate voor. Dit is nodig om van een vernieuwing een routine te maken. Uitzondering hierop is de planmatige invoering van het leerplan wereldoriëntatie, waar iedereen mee is in de vernieuwing.

Het onderzoek van het algemeen beleid toont aan dat het schoolteam betrokken wordt bij het maken van het schoolbeleid. Iedereen voelt zich hiervoor verantwoordelijk en werkt mee aan de realisatie van het schooleigen pedagogisch project. Toch is er nood aan nog meer betrokkenheid en het opzetten van een structuur die maakt dat alle schoolteamleden hun mening kunnen en durven zeggen.

De onderwijsinspectie formuleert een gunstig advies voor de beide afdelingen omwille van het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden, de bewoonbaarheid, hygiëne en veiligheid van haar leeromgeving en de overige erkenningsvoorwaarden die verwijzen naar de onderzochte regelgeving.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands
wereldoriëntatie

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Begeleiding

Sociale en emotionele begeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuteronderwijzers streven de ontwikkelingsdoelen van Nederlands op een geïntegreerde wijze na. De verschillende domeinen van dit leergebied komen op een evenwichtige en gevarieerde wijze aan bod. De kleuteronderwijzers creëren krachtige en uitdagende leeromgevingen via een doelgericht aanbod, zinvolle activiteiten en ondersteunende ontwikkelingsmaterialen.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuteronderwijzers streven de ontwikkelingsdoelen van wereldoriëntatie doelbewust en in een natuurlijke samenhang na. Dit gebeurt vanuit een thematisch en harmonisch samengesteld aanbod voor alle domeinen van dit leergebied en in samenhang met de andere leergebieden. De aspecten 'exploreren', 'waarnemen' en 'beleven' zijn belangrijke invalshoeken om op een spontane manier leer- en ontwikkelingskansen te creëren. De kleuteronderwijzers hebben daarbij oog voor het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Vanuit een koepelgebonden instrument onderbouwen de kleuteronderwijzers in de planningsdocumenten de activiteiten met dominante ontwikkelingsaspecten en met relevante leerplandoelen. De kleuteronderwijzers stellen dat het leerplan een houvast is en dat het inspireert om hun aanpak te verrijken. Voor de selectie laten de kleuteronderwijzers zich leiden door wat ze vooral willen nastreven tijdens de activiteit. De activiteit is doorgaans het uitgangspunt van hun onderwijs.

De kleuteronderwijzers bewaken tot nog toe niet intentioneel de volledigheid van het aanbod en het evenwicht daarin tussen leergebieden en domeinen. Ze stellen dat ze op zoek zijn naar een doeltreffend en haalbaar systeem omdat ze dat missen. De kleuteronderwijzers vertrouwen hiervoor op hun ervaring, deskundigheid en op een aantal onderwijsleerpakketten. In voorkomend geval laten ze zich leiden door de toetsen van het kindvolgsysteem om het programma te richten.

De thematische werking verzekert een samenhangend aanbod. De thema's zijn herkenbaar voor de kleuters omdat ze nauw aansluiten bij hun leef- en belevingswereld. Ze spelen immers in op de jaarkring of op de actuele interesses en de exploratiedrang van de kleuters. Een aantal kleuteronderwijzers hanteert hiervoor ook een brainstorm. Er is minimale afstemming over een graduele opbouw van de jaargebonden thema's. Voor elk thema plannen de kleuteronderwijzers een breed gamma van activiteiten waarbij ze ernaar streven dat de leergebieden en hun domeinen evenwichtig aan bod komen. Hoewel ze leergebieden geïntegreerd aanbieden, voorzien de kleuteronderwijzers zowel

voor Nederlands als voor wereldoriëntatie ook domeinspecifieke activiteiten. De kleuteronderwijzers bewaken de verticale samenhang via een aantal fiches en andere afspraken over onder meer de symbolen en de werkhouding. De continuïteit en gradatie van leerinhouden krijgen minder specifieke aandacht. De kleuteronderwijzers vertrouwen daarvoor op de leeftijdsgebonden onderwijsleerpakketten en hun jarenlange ervaring en deskundigheid. Terwijl er wel afspraken zijn over het gebruik van rekenbegrippen, ontbreken die afspraken over streefwoordschat, ook met de onderwijzer van de aanvangsklas in de lagere afdeling. Het gebruik van onder meer dezelfde getalbeelden en methodieken zoals contractwerk stroomlijnen mee de overgang naar het eerste leerjaar. De drempelwerking ondersteunt in sterke mate die overgang.

De kleuteronderwijzers begeleiden de kinderen op een speelse, maar gestructureerde manier doorheen de diverse aspecten van ontluikende taalvaardigheid. Kleuters krijgen veel kansen tot exploreren en experimenteren tijdens klassikale en groepsactiviteiten en via het aanbod in de hoeken. Spreken en woordschatontwikkeling krijgen uitgesproken aandacht tijdens de geleide activiteiten. De kleuteronderwijzers hanteren actief leren en zelfstandig spelen als belangrijke uitgangspunten om de kleuters tot handelen, denken en verwoorden te brengen. Soms ondersteunt het kleuterwerk op de computer de ontwikkeling.

De kleuteronderwijzers organiseren heel wat waarnemingen en leeruitstappen die ze in de schoolomgeving maken om kleuters de nabije en verdere wereld te laten ervaren en verkennen. Zo legt het team op schoolniveau klemtonen op het domein natuur, ook op milieu- en gezondheidseducatie. De schooltuin en de school- en klasdieren zijn daar voorbeelden van. Vooral tijdens de dagelijkse onthaalmomenten kunnen kleuters tijd ervaren, ordenen en rubriceren in vroeger en nu. De voorbije jaren investeerden de kleuteronderwijzers in het domein techniek. Ontdekdozen, -tafels en -hoeken dagen kleuters uit om te experimenteren met technische systemen. Het kleuterteam heeft expliciet aandacht voor de sociale vaardigheden. De kleuteronderwijzers kozen pas voor een nieuwe methodiek om binnen de afdeling in een lijn te werken aan relationele vaardigheden. De recente werkhoudingsaanpak speelt hier ook op in.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De kleuteronderwijzers beschikken over het nodige ontwikkelingsmateriaal om kleuters zo veel mogelijk kansen tot beleving, verkenning en onderzoek te bieden. Toch stellen de kleuteronderwijzers dat er nood is aan meer verwerkingsmateriaal. Om kleuters te boeien krijgt elk thema gaandeweg een verankering in de hoeken en in het klasbeeld. De kleuteronderwijzers gebruiken uiteenlopend talig materiaal. Doelgerichte activiteiten met dit materiaal stimuleren de interactie en de spreekdurf. Tijdens de observaties bleek een rijk boekenaanbod binnen het thema. Een album met foto's van thuis, of de klasfoto's op de website dagen de kleuters uit tot spreken. Hiernaast tonen de luisterverhalen en -activiteiten en het verschillend materiaal om voorleesmethodieken te ondersteunen, het accent op leesplezier aan.

Terwijl de kleuteronderwijzers stellen dat hun kinderen veel nood hebben aan structuur, weerspiegelt zich dat minder in de organisatie van de onthaalhoek. Er ontbreken concrete afspraken over hoe deze hoek best vorm krijgt, rekening houdend met een overzichtelijke structuur, continuïteit en gradatie.

Evaluatie De opvolging van de kleuterontwikkeling gebeurt vooral op basis van de eigen observaties. Daarvoor vertrouwen de kleuteronderwijzers op hun vakbekwaamheid. Het kindvolgsysteem voorziet naast een aantal tests, een screening van de verschillende competentievelden. De analyse en interpretatie daarvan geven aanleiding tot differentiatie op kind- of groepsniveau.

Evaluatiepraktijk

*Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing*

Begeleiding

Leerbegeleiding

*Beeldvorming
Zorg*

Uit de test die de taalvaardigheid meet bij aanvang van het eerste leerjaar blijkt dat de aanpak voor Nederlands in de kleuterafdeling rendeert. Ook het feit dat er nauwelijks zittenblijvers zijn in het eerste leerjaar, is een signaal dat de kleuterafdeling goed werkt.

Binnen het zorgcontinuüm dat de school hanteert, fungeert de kleuteronderwijzer als eerstverantwoordelijke. Bij de beeldvorming beogen de kleuteronderwijzers de totale persoonlijkheidsontwikkeling van de kleuter. Naast hun eigen observaties screenen de kleuteronderwijzers daartoe het welbevinden, de betrokkenheid en de competenties van de kleuters in functie van het kindvolgsysteem. De kleuteronderwijzers van de oudste kleuters koppelen hun bevindingen voor de verdere afstemming van het aanbod of de aanpak terug met de zorgondersteuner. Die is verantwoordelijk voor de hulp in een aantal kleutergroepen. Samen met de kleuteronderwijzers organiseert ze tweewekelijks overleg voor afstemming. De jongste kleuters blijven verstoken van zorgondersteuning en -overleg. Terwijl de directeur de zorgkleuters kent en volgt, is de leerbegeleiding in de kleuterafdeling in mindere mate ondersteunend. De zorgcoördinatie ontbreekt in de kleuterafdeling en sterker nog, een aantal lestijden worden overgeheveld naar de lagere afdeling. Er is geen formeel overleg zoals in de lagere afdeling. Overgangsbesprekingen gebeuren informeel.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De onderwijzers bereiken in voldoende mate de eindtermen voor Nederlands. Het consequente en correcte gebruik van de onderwijsleerpakketten garandeert een volledig, evenwichtig en gradueel opgebouwd aanbod. De evaluatie sluit hier naadloos op aan.

Curriculum

Onderwijsaanbod

*Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren*

Het onderwijsaanbod ondersteunt het bereiken van de eindtermen van Nederlands. De onderwijzers gebruiken bij de planning en de voorbereiding consequent onderwijsleerpakketten, wat de continuïteit en gradatie verzekert. De onderwijzers hebben een sluitend systeem om na te gaan of de onderwijsleerpakketten afgestemd zijn op het leerplan. Dat bleek nodig omdat de afdeling koos voor nieuwe pakketten en dat er heel wat beginnende onderwijzers zijn. Ze stellen dat het leerplan een instrument is dat inspireert en richt.

Alle domeinen krijgen voldoende aandacht. Voorlezen, de organisatie van leesmomenten en een aanbod van leeshoeken in de klassen zijn voorbeelden van initiatieven om het leesplezier bij de leerlingen te stimuleren. Met methodieken zoals niveau- en partnerlezen oefenen de leerlingen technisch en begrijpend lezen. Ouders worden aangezet om thuis met hun kind te lezen. De meeste onderwijzers beseffen dat spreken en luisteren aan belang winnen en vullen daarom hun onderwijsleerpakket aan met leuke activiteiten. Spreekbeurten, boekbesprekingen en andere presentaties moedigen aan tot spreekdurf. Omwille van tegenvallende leerlingenresultaten leggen de leerkrachten een accent op taalbeschouwing en op spelling. Voor spelling doen ze dit via een apart onderwijsleerpakket, een ondersteunend pakket met schoolafspraken en het

organiseren van iets meer lestijden voor technisch schrijven.

Het positieve en veilig klasklimaat ondersteunt in sterke mate de harmonische vorming van de leerlingen. Hiernaast reiken de leerkrachten doordacht betekenisvolle taken aan, waarvoor het leerpakket sturend is. Omzeggens alle leerkrachten organiseren veelvuldig activerende werkvormen die interactie tussen de leerlingen teweeg brengen. De leerkrachten zijn ervan overtuigd dat deze werkvormen belangrijk zijn voor de ontwikkeling van de talige vaardigheden. Leergebiedoverschrijdende eindtermen zoals sociale vaardigheden en ICT komen geregeld en aan bod binnen Nederlands. Leren leren en werkhouding staat momenteel expliciet in de kijker. Dit komt omdat de onderwijzers inzetten op structuurvolle leeromgevingen als antwoord op een almaar aflatende taakspanning en concentratie bij meer en meer leerlingen. Het schoolteam werkte recent een leerlijn uit en past die stapsgewijs toe. Een aantal onderwijzers zijn lovend over de prille effecten.

Materieel beheer

Uitrusting

Leermiddelen

De school voorziet voldoende leermiddelen voor het bereiken van de leerplandoelen. Ze zorgt voor een ICT-ondersteunende leeromgeving. Het doelgericht gebruik van de digitale media draagt in sterke mate bij aan duidelijkheid en structuur van de aangeboden inhoud.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Evenwichtig en representatief

Leerlingvolgsysteem

Gericht op bijsturing

Alle domeinen van het leergebied worden op een leerpakkeiteigen evenwichtige en representatieve wijze geëvalueerd. De methodegebonden toetsen bieden de onderwijzers een eerste en belangrijke indicatie om de leervorderingen in te schatten. Verder zijn er de gestandaardiseerde tests voor technisch lezen en spelling die bijkomende informatie aanleveren. Die zijn ook opgenomen in het leerlingvolgsysteem. Een aantal leerkrachten heeft nood aan duiding over de bedoeling van het leerlingvolgsysteem voor spelling. De resultaten uit de centrale koepelgebonden toets geeft het schoolteam informatie over de prestaties van de leerlingen in vergelijking met de Vlaamse referentiegroep. Het schoolteam wijt een aantal mindere resultaten aan de toename van kinderen die meer nood hebben aan structuur. Dat leidde al tot bijsturingen in het leerstofaanbod voor onder meer spelling en tot de invoering van nieuwe onderwijsleerpakketten. Positief is dat alle leerkrachten nauw betrokken zijn bij het analyseren van deze centrale toets. Dat doen ze nog niet voor de resultaten van de taalvaardigheidstest, die afgenomen wordt bij aanvang van de lagere afdeling.

In de rapporten komen alle domeinen van Nederlands evenwichtig aan bod en heeft het schoolteam met de aanvulling van het attituderapport oog voor alle ontwikkelingsaspecten. De toegankelijke toelichting aan ouders over de leesniveaus wijst op een respectvolle manier van rapporteren.

Begeleiding

Leerbegeleiding

Beeldvorming

Zorg

De beeldvorming is gebaseerd op de overgangsbesprekingen, de evaluatiepraktijk en het trimestriële multidisciplinair overleg. De leerkrachten zijn de eerstverantwoordelijken voor onderwijs op maat. Ze hanteren daarvoor de foutenanalyses van toetsen en tests. Die zijn aanleiding om voor bepaalde onderdelen te individualiseren, klassikale herhalings- en bijsturingsmomenten te voorzien of miniklassen te organiseren.

De onderwijsleerpakketten bieden een gedifferentieerd aanbod aan waardoor leerlingen op hun niveau kunnen lezen en schrijven. Daarnaast putten de leerkrachten uit een breed gamma van differentiatiemogelijkheden. Hoeken- en contractwerk, tutor- en partnerleren zijn werkvormen die aan bod komen om op maat van de leerlingen te werken. Het schoolteam ontdebelt de aanvangsklas

voor Nederlands om meer tijd aan individualisering en begeleiding te kunnen besteden.

De zorgcoördinator ondersteunt in de onderbouw op kindniveau via de organisatie van miniklasjes. Dit doet ze met het oog op teamteaching. In de overige klassen is er ook nood aan ondersteuning. Die ontbreekt er echter. Bovendien stellen de zorgcoördinator en de leerkrachten dat er een groot gemis is aan structureel overleg. Daartoe 'samen' creatief sleutelen aan de invulling van het lestijdenpakket is nog geen gewoonte.

Voor leerlingen met speciale noden schakelen de leerkrachten externe begeleiding in, waarmee ze voldoende afstemming hebben. Voor een aantal kinderen voorziet het schoolteam stimulerende, compenserende, dispenserende en ook remediërende maatregelen.

Sinds dit schooljaar kunnen enkele bovenpresteerders wekelijks terecht in de 'plusklas'. Het schoolteam voorziet hiertoe in doelgerichte screeningsprocedures en een praktische uitwerking. Een ouder neemt een groot deel van de taak voor haar rekening. De zorgcoördinator vult één lestijd in. Uit gesprekken blijkt dat er nood is aan uitklaring van de 'plusklas'.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De onderwijzers bereiken in voldoende mate de eindtermen van wereldoriëntatie. Ze voorzien in een samenhangend, evenwichtig en werkelijkheidsgericht onderwijsaanbod. Het team evalueert dit aanbod doelgericht en stemt het in groeiende mate af op zijn specifieke doelgroep. De evaluatiegegevens over de leerresultaten tonen aan dat de meeste leerlingen de vooropgestelde doelen effectief bereiken.

Curriculum	In haar pedagogisch project verwijst het schoolteam naar onderwijs dat vertrekt vanuit de werkelijkheid van iedere dag, vanuit de leefwereld en de interesses van de kinderen. Verder vermeldt het schoolreglement het belang dat het schoolteam hecht aan het leefmilieu. Niet alleen feitenkennis maar vooral de juiste houding aanleren, staan hierin centraal. De aandacht voor een afval- en energiezuinige school- en leeromgeving is een voorbeeld hiervan. Deze uitgangspunten sporen met die van de eindtermen en tekenen zich af in de aanpak van wereldoriëntatie.
Onderwijsaanbod	
<i>Referentiekader</i>	
<i>Planning</i>	
<i>Evenwichtig en volledig</i>	
<i>Samenhang</i>	
<i>Brede harmonische vorming</i>	
<i>Actief leren</i>	

Het schoolteam maakte een aantal jaren terug planmatig werk van de implementatie van het leerplan. Ze evolueerden van een divers aanbod naar een schoolaanpak, geënt op het leerplan. Uit gesprekken blijkt dat de onderwijzers de visie en de uitgangspunten van goed wereldoriëntatie-onderwijs kunnen duiden. Er was ontevredenheid over de uitvoering omwille van de breuklijn tussen onder- en bovenbouw. Daarom hanteert het schoolteam nu een uniform onderwijsleerpakket dat het met zorg screent en afweegt aan de leerplandoelen. Dit waarborgt een volledige benadering van de domeinen. Bovendien benadrukken de leerkrachten dat de gestructureerde aanpak de doorslag was voor de keuze voor dit pakket. Ze willen op deze manier meer tegemoet komen aan de noden van de leerlingen.

Het wereldoriënterende aanbod is evenwichtig en volledig en vertoont verticale samenhang. Met het oog op een multiperspectieve benadering, betrekken de leerkrachten ook ander domeinen. Ze hebben hier extra aandacht voor omwille van de domeinspecifieke aanpak van het onderwijsleerpakket. Bepaalde

onderdelen van tijd en ruimte krijgen waar nodig een cursorische opbouw. De leerkrachten geven aan verkeers- en mobiliteitseducatie een geïntegreerde invulling. Het schoolteam zette de laatste jaren stevig in op techniek. Dit mondde uit in afspraken en extra bronnen- en oefenmateriaal.

Vanuit hun streven om leerinhouden voor wereldoriëntatie werkelijkheidsnabij en dus levensecht te duiden, plannen de onderwijzers geregeld waarnemings- en belevingsmomenten. De foto's op de website tonen dit ook aan. Waar kan en mogelijk proberen de leerkrachten de omgeving te integreren in hun lessen. Er is nog geen omgevingsboek voorhanden, zoals het leerplan voorschrijft en dat de nabije en verdere omgeving inventariseert vanuit zo veel mogelijk invalshoeken. Er leven wel informele afspraken over wat de leerlingen in de omgeving kunnen verkennen, onderzoeken en beleven. Exemplarisch voor de exploratie zijn de sterk realiteitsgerichte projecten, de bezoeken van experts en de inspanningen die kaderen binnen de milieu- en gezondheidseducatie. De schooltuin en -dieren vormen een rijke inspiratiebron voor wereldoriënterende inzichten en attitudes. Dit doen ook de meerdaagse leeruitstappen. De onderwijzers bereiden ze degelijk voor en zorgen voor een verwerking en een evaluatie. Uit documentanalyse blijkt een sterke horizontale samenhang met de leergebiedoverschrijdende eindtermen. Een uitwisselingsproject met Nederland biedt het schoolteam extra kansen om de sociale vaardigheden te oefenen.

De bijgewoonde lesactiviteiten voor wereldoriëntatie verlopen dynamisch en met veel inbreng van de leerlingen. Omzeggens alle onderwijzers zien zich niet langer als kennisdoorgever maar als begeleider. De leerlingen krijgen heel wat kansen om te experimenteren en de werkelijkheid te exploreren. Ze doen dit om de leerlingen de nodige kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes aan te leren. De onderwijzers gebruiken daartoe vooral werkvormen die bij de leerlingen samenwerking en overleg beogen. Het is positief dat de leerkrachten de leerlingen de werkvormen laten evalueren om de vinger aan de pols te houden.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De onderwijzers beschikken over de nodige leermiddelen in functie van de leerplanrealisatie. In meerdere klaslokalen zijn er ontdek- of toontafels of boeken rond het actuele thema.

In het klasbeeld ontbreken soms visuele wandkaders die een hulp zijn bij de oriëntatie in vooral ruimte en tijd. Door deze hiaten is er geen doorgaande lijn op schoolniveau. De klasbeelden zijn ook divers. Sommige wandplaten zijn functioneel want voldoende groot, relevant en zichtbaar, andere niet. Er zijn nog geen afspraken over hoe deze ruimte- en tijdskaders best in het klasbeeld gevisualiseerd worden, rekening houdend met overzichtelijke structuur, functionaliteit, continuïteit en gradatie. Terwijl juist deze kinderen extra nood hebben aan deze gestructureerde lijn. De actualiteit duiden en in het klasbeeld verankeren via de aanwezige tijdlijn en geografische kaarten krijgt in mindere mate aandacht. De leerkrachten van de bovenbouw voorzien de actualiteit systematisch in hun aanbod.

Tijdens de bijgewoonde activiteiten blijkt dat de leerkrachten en leerlingen digitale media functioneel gebruiken om leerinhouden te illustreren of te duiden.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De impliciet levende visie op evaluatie van wereldoriëntatie is vooral gericht op rapportering. De onderwijzers gebruiken methodegebonden en zelfontworpen toetsen om na te gaan of de leerlingen voldoende kennis, vaardigheden en inzichten hebben verworven. Spreekbeurten en presentaties geven daar ook indicaties over. Daarnaast gebruiken de onderwijzers een observatieschrift om relevante vaststellingen en indrukken betreffende dit leergebied te noteren. Ze hebben daarbij ook aandacht voor waarnemings- en onderzoeksmomenten.

Afgelopen jaar nam de school deel aan een peilingsproef. De leerlingresultaten beantwoorden aan de verwachtingen en sporen met de eigen toetsresultaten. Hierin zien de onderwijzers de bevestiging dat hun aanpak voor het leergebied wereldoriëntatie voldoet.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De beeldvorming gebeurt vooral op basis van de evaluatiepraktijk. Die wordt aangevuld met informatie-uitwisseling tijdens overgangs- en ander overleg. Leerbegeleiding en zorg zijn voor wereldoriëntatie vooral gebaseerd op interactieve werkvormen waarbij leerlingen leren van elkaar. Momentane ondersteuning komt voor bij het verwerken van taken. Sommige leerlingen krijgen extra tijd om opdrachten voor wereldoriëntatie af te werken. Voor andere leerlingen komen niet verworven leerinhouden aan bod in het contractwerk. Terwijl de onderwijzers mooie voorbeelden tonen, ontbreken duiding en afspraken over wat leerbegeleiding kan betekenen voor deze kinderen in het leergebied wereldoriëntatie.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De onderwijsinstelling kent de tekorten op het vlak van BVH. Ze valt hiervoor onder meer terug op de verplichte controles en gebruikt het advies van haar interne en externe dienst.

Uit de controles en adviezen van deskundigen blijkt dat de school op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid er in slaagt om systematisch tekorten op te sporen en te beheersen. Er zijn redelijk wat meldingen van kleine ongevallen tijdens de pauzes. Dit en de almaar opduikende conflicten tijdens de speeltijden dwingt het schoolteam tot nadenken over de speelplaatsinfrastructuur. Zo bleek tijdens de rondgang dat de fietsenstalling niet afgesloten is, het asfalt oneffenheden vertoont en dat de indeling van de speelplaats structuur mist.

Inzake gezondheid en hygiëne zijn er geen expliciete verbeterpunten en worden kleine aandachtspunten onmiddellijk aangepakt.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja
Heeft de school overlegd of onderhandeld in het lokaal comité over een 29ste lestijd? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

Doelgerichtheid Er leeft een impliciete visie op professionalisering. De directeur stelt dat leerkrachten moeten blijven en leren ruimer kijken dan hun klas, om als school kwaliteitsvol en eigentijds onderwijs aan te kunnen bieden. Daarom verwacht de directeur van de leerkrachten dat ze jaarlijks minstens één individuele nascholing volgen. Alle leerkrachten gaan hier gretig op in. De meeste vernieuwingen komen binnen via de noden van de leerkrachten. Terwijl het nascholingsplan enkel de individuele en teamvormingen oplijst, wordt deskundigheidsbevordering toch ruimer gezien dan vorming op zich. Het is de gewoonte om op de teamvergaderingen de inhoud en het vervolgtraject van een vorming te evalueren en te bespreken. Bovendien zijn ze het platform om actuele en schooleigen onderwijskundige vraagstukken te bespreken. De leerkrachten krijgen daartoe al eens een vooropdracht. Deze aanpak versterkt de doelgerichtheid van de deskundigheidsbevordering. De directeur en de zorgcoördinator organiseren de conferenties. Die spelen in op de gezamenlijke noden. Zo leidde een inleefparcours over prikkelgevoelige kinderen tot het invoeren van de daglijnen in alle klassen.

Ondersteuning Het schoolteam zorgt voor de nodige structuren en regelingen om professionalisering kansen te geven. Het doet geregeld beroep op externe expertise van de pedagogische begeleidingsdienst en nascholingsinstellingen en selecteert zorgvuldig de meest geschikte vormingen. Ook eigen deskundigheid weet het schoolteam te ontsluiten om de professionalisering en de werking te ondersteunen, want dit is een beleidsprioriteit. De directeur vindt het namelijk belangrijk dat de leerkrachten de deuren naar elkaar nog meer open zetten. Een aantal gaat gemakkelijk bij elkaar te raden en wisselt onderling ervaringen en materiaal uit, een aantal blijft verstoken hiervan. Met het organiseren van het graadoverleg komt de directeur al in beginnende mate tegemoet aan een groepscultuur die ondersteunend moet zijn voor dit proces. De gedeeltelijke professionele openheid, het aanzienlijke verantwoordelijkheidsbesef van elk teamlid en een gedragen gelijkgericht denken over wat goed onderwijs is, ondersteunen de deskundigheidsbevordering. Gezien de kleinschaligheid van de school draagt het informele overleg in sterke mate bij aan de competentieversterking van de leerkrachten.

Doeltreffendheid Om na te gaan of het deskundigheidsbeleid doeltreffend is, kijkt het schoolteam op een eerder impliciete wijze naar de toepassing ervan op de klasvloer. De leerkrachten weten aan te geven welke vernieuwingen en veranderingen succesvol zijn geïmplementeerd en kunnen daarvan concrete voorbeelden geven. Het is nog geen gewoonte om op schoolniveau of met externen te reflecteren over de doeltreffendheid van de expertiseontwikkeling. Een implementatiestrategie ontbreekt opdat een vernieuwing slaagt, waarbij investeren in sensibiliseren fundamenteel is. Hiernaast zijn fasering op korte en langere termijn, vorming, afspraken, ondersteuning, begeleiding, opvolging en collegiaal overleg essentiële pijlers om van een vernieuwing een gewoonte te maken. Wel succesrijk en een voorbeeld is de implementatiestrategie voor het leerplan wereldoriëntatie. De doeltreffendheid ervan blijkt uit de

documentanalyse, gesprekken en de observaties van activiteiten en tijdens de rondgang.

Ontwikkeling Er heerst een vernieuwings- en veranderingsdynamiek. Die garandeert de bereidheid tot ontwikkelen die kenmerkend is voor het team. De directeur is er zich van bewust dat de verschillende nieuwe personeelsleden de aanpak en het tempo van de competentieversterking sturen. Ze waakt erover dat ook deze teamleden mee zijn met geïmplementeerde prioriteiten. Het schoolteam is goed in staat troeven en uitdagingen te detecteren en al of niet in te spelen op externe verwachtingen. Verschillende initiatieven illustreren het grote innovatieve vermogen binnen de school. Zo zijn de invoering van de nieuwe tests in de kleuterafdeling, de internationale uitwisseling en de wijze waarop de functionerings- en evaluatiegesprekken verlopen, voorbeelden van goede praktijk.

4.2 Sociale en emotionele begeleiding

Doelgerichtheid De doelgerichtheid van de sociale en emotionele begeleiding blijkt uit de visie, die gelijklopend is met de schoolvisie. Die beschrijft dat 'het doel moet zijn: blije positieve kinderen die opgroeien in een rustgevende, groene omgeving met de talenten die hen gegeven zijn'. De directeur en de leerkrachten hebben vanuit de beeldvorming van individuele leerlingen een vrij globaal beeld van de sociaal-emotionele problematiek van de leerlingenpopulatie. Die is de laatste jaren sterk gewijzigd omwille van een veranderende instroom. Daarom onderneemt het schoolteam heel wat initiatieven opdat alle kinderen zich goed voelen in de klas en op school. Dit is geen slogantaal, want de aanpak tekent zich af in een tweesporenbeleid. Enerzijds is die gericht op het pedagogisch-didactische handelen van leerkrachten dat alle leerlingen in een veilige sfeer uitdaagt tot leren. Anderzijds zetten leerkrachten via allerlei methodieken en acties in om relatievaardigheden en een positief zelfbeeld te ontwikkelen bij de kinderen. Met andere woorden, ze zijn erop gericht de sociale competenties van kinderen te ontwikkelen, hen status te verlenen en bewust te maken van hun capaciteiten. Voorbeelden hiervan zijn de activiteiten kaderend in het peter en- en meterschap, de maandopeningen en de attituderapporten.

Tegelijk met het welbevinden van de kinderen focust de directeur ook op het welbevinden van de leerkrachten en de ouders. Voor de ouders betekent dit een laagdrempelige werking via kind- en schoolbetrokken contacten. Voor het welbevinden van de leerkrachten waakt de directeur op een goede teamsfeer. Daarom is er geen top-down-beleid.

Ondersteuning De kleuteronderwijzers brengen aan de hand van een screening het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen in kaart. De onderwijzers observeren onder meer hoe leerlingen met elkaar samenwerken, of ze vaak conflicten uitlokken, of ze pesten of meelopen. Bevindingen daarover zijn een vast onderdeel van kindbetrokken overleg. De leerlingen van de bovenbouw scoorden onlangs ook zelf hun welbevinden en betrokkenheid. De resultaten zijn positief. Er komen hiernaast ook een aantal knelpunten naar boven die voor het schoolteam niet echt duidelijk zijn. Het betreft vooral de pauze- en eetzaalmomenten. Uit observaties blijkt eerder een repressieve dan een preventieve aanpak. Een expliciete schoolvisie die beschrijft hoe het schoolteam gewenst gedrag bevordert en hoe het ongewenst gedrag voorkomt, ontbreekt. Om deze preventieve werking te ondersteunen is er nog geen doelgerichte

onderwijsaanpak die erop gericht is kinderen talig te leren omgaan met gevoelens (van agressie).

Via professionalisering en het gebruik van bronnenmateriaal is het didactisch arsenaal van de leerkrachten sterk uitgebreid en opgetrokken omwille van de toegenomen noden. Allerlei vormen van groeperen en samenwerken en didactische concepten zoals hoeken- en contractwerk bevorderen de betrokkenheid van de leerlingen bij het leerproces. Deze aanpak verandert de rol van de leerkracht die niet langer alleen kennisdoorgever is, maar eerder een begeleider van leerprocessen. Hiernaast blijkt dat een aantal leerkrachten meer pedagogisch-didactische ondersteuning en coaching nodig heeft om te leren omgaan met problemen van tucht. De school heeft voldoende individuele leerkrachtcompetenties in huis om het leren van elkaar hiervoor in te zetten.

Doeltreffendheid Voor een preventieve en remediërende begeleiding op psychologisch, sociaal en emotioneel vlak volgt het schoolteam een antipestbeleid met procedures, stappenplan en consequenties. Hierbij is er ook aandacht voor cyberpesten. De transparantie communicatie ervan op de website ondersteunt een effectieve werking. Verschillende leerkrachten volgden opleiding of vorming om zich hierin te bekwamen. Dat hun aanpak in de klas rendeert, blijkt tijdens de observaties. Leerkrachten zijn alert voor goede relaties met en tussen de leerlingen en de meeste gaan erg professioneel om met conflicten. Want er zijn er nogal wat, meestal tijdens de speeltijd, ondanks de vele inspanningen van het schoolteam. Het blijkt dat de school worstelt met het uitdagend leerlingengedrag. Terwijl het schoolteam en de ouderraad vaker reflecteren over de oorzaak van de sluimerende gedragsproblemen en initiatieven nemen, blijft een integrale schoolaanpak uit. Naast de schoolafspraken zijn er in alle groepen regels en klasconventies. Ze bevorderen de structuur en het klimaat dat nodig is opdat kinderen zich veilig voelen. De speelpleininfrastructuur, de -organisatie en het -materiaal dragen daar ook toe bij. Leerlingen betrekken bij het opstellen van gedragsafspraken voor de pauzes en in de eetzaal, zoals dat al gebeurt in de klassen en tijdens de extra-murosactiviteiten, is nog geen gewoonte.

Een voorbeeld van doeltreffende aanpak is wel de drempelwerking. Volgens de leerkrachten ervaren de kleuters geen emotionele drempel bij de overgang naar het eerste leerjaar.

Ontwikkeling Het schoolteam geeft aan dat het stijgend aantal kinderen met zorgvragen en de bredere problematiek dwingt tot een ontwikkelingsgerichte aanpak van de sociale en emotionele begeleiding. Momenteel worden de zorguren en de uren voor het gelijkeonderwijskansenbeleid benut om de aanvangsklas in de lagere afdeling te verkleinen en om op kindniveau te ondersteunen. Een aantal groepen en leerkrachten in de beide niveaus blijven verstoken van die ondersteuning, terwijl er wel behoeften zijn. De coördinatie van de zorg om beleidslijnen op schoolniveau uit te zetten, krijgt minder aandacht. Zo is er nood aan een beleid over gedragseducatie dat zich consequent doortrekt in alle geledingen van de school: het schoolteam, de middagtoezichters, de ouders en de leerlingen. Leerkrachten tonen een grote bereidheid en behoefte om hun knowhow in te zetten voor de uitwerking van deze schoolaanpak.

De directeur stelt dat ze de rapporteringspraktijk ontwikkelingsgericht wil herbekijken om beter te kunnen duiden aan ouders wat hun kind al kan.

Hiernaast zijn een aantal teamleden op zoek naar methodieken om breed te evalueren.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** De leerkrachten en de directeur werken hard en met een hart voor de kinderen en voor de school. Vanuit haar empathisch leiderschap stelt de directeur de draagkracht en het welbevinden van de leerkrachten voorop en gelden verwachtingen. Deze focussen vooral op het pedagogisch-didactische handelen van de leerkrachten.
- De directeur weet wat er leeft in de school en in de klassen en ze kent alle kinderen. Ze houdt de vinger aan de pols via de doorloopbezoeken, de functionerings- en evaluatiegesprekken, het documentennazicht, haar aanwezigheid bij overleg en haar klas- en zorgtaken. Terwijl ze het schoolbeleid met veel zorg richt en opvolgt, is er toch nood aan meer professionele coaching. De leerkrachten missen grondigere feedback met aandacht voor figuurlijke schouderklopjes en een goede duiding van prioriteiten. De opleiding die de directeur recent volgde over het uitzetten van een kwaliteitsvol, strategisch en duurzaam personeelsbeleid sluit inhoudelijk sterk aan bij dit gemis. Een pril effect van de opleiding is alvast het graadoverleg waar coaching en ondersteuning aandacht krijgen.
- Visieontwikkeling** Het pedagogisch project is gebaseerd op de vijf pijlers van "Opdrachten voor het Katholiek Basisonderwijs". Het is geactualiseerd en schooleigen gemaakt door het schoolteam en gesymboliseerd in de naam, het logo en zelfs in het Twinkellied. Evenwaardige aandacht voor alle talenten is daarin de kernboodschap. De doelgerichtheid blijkt uit de schoolcultuur die deze visie draagt en uit zich in het doen en denken van alle teamleden.
- Besluitvorming** De leerkrachten geven aan dat ze over onderwijskundige aspecten meedenken en reflecteren en dat iedereen streeft naar een consensus bij het nemen van beslissingen. De prioriteitenkeuze is sterk afgestemd op wat de leerkrachten aangeven. Er zijn een aantal werkgroepen die de besluitvorming ondersteunen. Deze participatieve schoolcultuur en het daarbij aansluitende collectieve verantwoordelijkheidsbesef zorgen ervoor dat 'samen school maken' kansen krijgt. Toch blijkt dat er in sommige situaties een gemis is aan een transparante communicatie of beslissingskracht. Zo wordt een aantal items oppervlakkig of niet behandeld omdat een professionele openheid of debatcultuur ontbreekt. Het komt voor dat initiatieven niet gedragen zijn omdat duiding ontbreekt. Anderzijds is er ook nood om bepaalde aspecten binnen de schoolvisie dieper uit te puren. Zoals voor het pestbeleid, wat weegt op het uitzetten en –voeren van schoolafspraken. Dit beïnvloedt de doeltreffendheid van de schoolwerking. Een structurele verbreding van het interne leiderschap is nog geen uitgangspunt om de betrokkenheid van de leerkrachten te bevorderen en vooral het teamgerichte denken te stimuleren. Zo is het bijvoorbeeld nog geen gewoonte om 'samen' creatief na te denken over de organisatie van de lestijden opdat zorg meer impact krijgt. Soms is de vraag van ouders bepalend bij de besluitvorming. Een voorbeeld daarvan zijn de beslissingen die genomen zijn voor bovenpresteerders. Niet alle leerkrachten begrijpen die en geloven in de kwaliteit van de beslissing.

Kwaliteitszorg Het schoolteam is zich sterk bewust van het belang van interne kwaliteitszorg. Het wil zicht krijgen op de kwaliteit via observaties, tests en toetsen van leerlingen. Het schoolteam participeert aan een centrale koepelgebonden toets en be vraagt leerlingen, ouders en leerkrachten. Verschillende data worden gebruikt om de werkelijke oorzaken van tegenvallende leerlingresultaten te achterhalen en aan te pakken. De leerlijn voor spelling en voor de werkhouding en de aandacht voor taalbeschouwing zijn voorbeelden. Opvallend is de deelname aan een vergelijkend lerarenonderzoek over de werkcondities, het lesgeven en de omgeving waarbinnen ze dit doen. De resultaten zijn pas bekend en daarom nog niet besproken met alle schoolteamleden. Ze stroken met de eerder beschreven schoolteamkenmerken. Het aangereikte stappenplan biedt ondersteuning voor een meerjarig innovatiebeleid en een trajectmatige uitvoering. Ook de goed werkende ouderraad houdt het schoolteam geregeld de spiegel voor. Dit geeft wel eens aanleiding tot organisatorische of pedagogische prioriteiten zoals de speelplaatsinrichting of de anti-pestaanpak.

GOK- en zorgbeleid Het schoolteam baseert het GOK- en zorgbeleid op de analyse van data die de meest relevante noden van de leerlingen in kaart brengt. De school heeft zicht op het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Ze zet gerichte acties op om de doorstroom te bevorderen. Het schoolteam heeft een visie over de wijze waarop het zijn GOK-en zorgbeleid vorm wil geven. Het welbevinden staat centraal. Hiertoe organiseert het schoolteam een impliciete aanpak die aansluit bij de noden van de leerlingen. Het schoolteam heeft in beperkte mate zicht op de effecten van zijn GOK- en zorgbeleid en heeft in het professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van alle teamleden.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerkrachten en de directeur werken met veel inzet om bij de kinderen de basiscompetenties voor Nederlands en wereldoriëntatie te realiseren.
- De leerkrachten passen taalvaardigheidsonderwijs toe in de dagelijkse klaspraktijk.
- Het schoolteam levert heel wat inspanningen om het lezen bij de kinderen te stimuleren.
- Het schoolteam implementeert het leerplan wereldoriëntatie op een degelijke wijze.
- De leerkrachten exploreren veelvuldig de onmiddellijke en verdere omgeving om kinderen werkelijkheidsgericht te laten leren.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het schoolteam legt een sterk accent op het welbevinden van de kinderen. De schoolactiviteiten, de vele individuele initiatieven en het pedagogisch-didactische handelen van de leerkrachten dragen in sterke mate bij aan dat goede gevoel.
- De directeur zorgt voor de nodige ondersteuning om de deskundigheid van elk teamlid te bevorderen.
- Alle teamleden staan open voor vernieuwingen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De leerkrachten tonen een groot verantwoordelijkheidsgevoel voor hun klas- en schoolwerking.
- Het schoolteam werkte een schooleigen pedagogisch project uit.
- De directeur faciliteert in beginnende mate en vooral in de lagere afdeling het graadoverleg om vernieuwingen uit te werken.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het schoolteam kan een transparante en gedragen zorgstructuur uitwerken die op kind-, leerkracht- en schoolniveau dekkend is voor de beide afdelingen.
- Het schoolteam kan nog meer structuur bieden aan de kinderen door afspraken te maken over pedagogisch-didactische inhouden en aanpak. Vooral de aankleding van de klaswanden zoals voor de kaders voor ruimte en tijd en voor een aantal stappenplannen kan meer aandacht krijgen.
- De kleuteronderwijzers kunnen werk maken van een functioneel systeem om hun onderwijsaanbod te bewaken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het schoolteam kan gelijkgericht inzetten op het voorkomen van gedrags- en tuchtproblemen door te investeren in een integraal beleid dat de sociale competenties van kinderen stimuleert.
- Het schoolteam kan onderwijsveranderingen aanvangen vanuit gedragen prioriteiten, in een gefaseerd traject op korte en langere termijn. Hiervan zijn onder meer sensibilisering, visieontwikkeling, afspraken, coaching, ondersteuning, structureel overleg, opvolging en feedback wezenlijke pijlers.
- Het schoolteam kan de interne talenten en expertise van teamleden gericht aanwenden in het belang van de schoolwerking. Het kan nog meer werk maken van deprivatisering van initiatieven en knowhow via acties die beogen dat alle leerkrachten gemakkelijk bij elkaar te rade gaan en ervaringen uitwisselen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het schoolteam kan het interne leiderschap op een transparante wijze versterken om meer 'samen school maken' te realiseren.
- De directeur kan samen met de leerkrachten zorgen voor een meer doeltreffende interne en externe communicatie als essentiële pijler van de kwaliteitszorg. Het schoolteam kan zorgen voor een schoolcultuur waar over onderwijskundige items in een sfeer van professionele openheid gesproken en gedebatteerd kan worden.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde '**bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne**'.
- voor de **overige erkenningsvoorwaarden**.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Ann SCHELFHOUT de inspecteur-verslaggever	Marinette LEENDERS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	